

Άλντο Λέοπολντ: ο κυνηγός, ο δασολόγος, ο οικολόγος της άγριας πανίδας

**Χρήστος Κ. Σώκος
Δασολόγος-Θηραματολόγος**

(δημοσιεύτηκε αρχικά στην ετήσια έκδοση Παν-Θήρας2006)

Ο Άλφρεντ Αϊνστάιν έλεγε πως όταν ανεβαίνουμε στις πλάτες των προγόνων μας βλέπουμε μακρύτερα. Όποιος ανέβει στις πλάτες του Άλντο Λέοπολντ θα διαπιστώσει πως δεν βλέπει μακρύτερα μόνο με τα «μάτια του μυαλού», αλλά και με τα «μάτια της ψυχής». Η γνώση της ζωής και του έργου του Άλντο Λέοπολντ σπλίζει με κουράγιο, μαχητικότητα και επαναστατικότητα τους επιστήμονες της άγριας πανίδας, ιδίως όταν έχουν να πουν με πάθος κάτι καινούργιο.

Ο Άλντο Λέοπολντ γεννήθηκε στις 11/1/1887 στο Μπάρλινγκτον της Αιόβα, κοντά στον ποταμό Μισισσιπή. Από παιδί ακόμα ακολουθούσε τον πατέρα του στο κυνήγι. Πριν ακόμα χαράξει έπαιρναν το τρένο και πήγαιναν στα βαλτοτόπια για πάπιες. Όταν το αμερικανικό κράτος δεν είχε ακόμα θεσπίσει κυνηγετικές περιόδους, ο πατέρας του Άλντο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν λανθασμένο να κυνηγούν όταν τα πουλιά ετοιμάζονται για αναπαραγωγή. Με το τέλος του χειμώνα λοιπόν σταματούσαν το κυνήγι της πάπιας, μια κυνηγετική ηθική που δεν χάθηκε και στο γιο του.

Ως έφηβος Άλντο Λέοπολντ δαπανούσε άπειρες ώρες πεζοπορώντας, κυνηγώντας και ψαρεύοντας κοντά στα αγαπημένα του δάση, λιβάδια και ποτάμια. Η επαφή του με τη φύση τον οδήγησε να σπουδάσει δασολογία στη Δασολογική Σχολή του Ύαλε, την πρώτη πανεπιστημιακή σχολή δασολογίας των ΗΠΑ. Αποφοίτησε με μεταπτυχιακό δίπλωμα το 1909, και προσλήφθηκε από τη Δασική Υπηρεσία των ΗΠΑ. Το ίδιο έτος προσπάθησε να ιδρύσει ένα καταφύγιο θηραμάτων, η Δασική Υπηρεσία όμως απέρριψε την ιδέα του επειδή εκείνη την εποχή δεν θεωρούσε την προστασία της άγριας πανίδας σημαντική.

Στην ηλικία των 25 ετών διεύθυνε το Εθνικό Δάσος του Carson (4.000 Km²) στο Νέο Μεξικό. Εκεί συνάντησε τον έρωτα της ζωής του, την Maria Alvira Estella Bergere, την κόρη ενός εύπορου κτηνοτρόφου. Σύντομα παντρεύτηκαν, και ο Λέοπολντ έχτισε το σπίτι του με θέα την πανέμορφη κοιλάδα του Ρίο Γκράντε. Ως δασολόγος ο Λέοπολντ ασχολήθηκε με το σχεδιασμό θέσεων αναφυκής και πάρκων πόλεων, την προστασία των εδαφών από τη διάβρωση, τη λιβαδοπονία και την ίδρυση προστατευόμενων περιοχών.

Στην ηλικία των 37 ετών ο Λέοπολντ αποδέχθηκε τη θέση του αναπληρωτή διευθυντή στο Ινστιτούτο Δασικών Προϊόντων στο Μάντισον του Ουισκόνσιν. Το Ινστιτούτο ασχολούνταν κυρίως με την αξιοποίηση του ξύλου, κάτι το οποίο δεν έχει καμία σχέση με το ενδιαφέρον του Λέοπολντ για την άγρια πανίδα. Αυτό τον δυσαρεστούσε ιδιαίτερα, με αποτέλεσμα να εγκαταλείψει το Ινστιτούτο και να ασχοληθεί πλέον αποκλειστικά με την άγρια πανίδα. Αναλυτικότερα:

- Το 1928, αναλαμβάνει απογραφές θηραμάτων σε εννέα πολιτείες, που χρηματοδοτεί το Ινστιτούτο Βιομηχάνων Ειδών Κυνηγίου. Το ίδιο έτος άρχισε να παραδίδει μαθήματα στο Πανεπιστήμιο του Ουισκόνσιν. Μαζί με τους φοιτητές του πραγματοποιούσε εξορμήσεις στο ύπαιθρο. Μερικοί από αυτούς έγιναν στη συνέχεια σπουδαίοι θηραματολόγοι.

- Το 1930, ως πρόεδρος του Ινστιτούτου Θηρευτικής Πολιτικής, συμβάλλει στη διαμόρφωση της Αμερικανικής Θηρευτικής Πολιτικής, η οποία υιοθετείται το Δεκέμβριο του ίδιου έτους.
- Το 1933 δημοσιεύεται το βιβλίο του Game Management, το οποίο θέτει τα θεμέλια της επιστήμης και ασχολείται με εμπειρίες και τεχνικές στη διαχείριση των πληθυσμών της άγριας πανίδας. Για πρώτη φορά έρχονται σε επαφή οι επιστήμες της δασολογίας, της γεωπονίας, της ζωολογίας, της οικολογίας, της εκπαίδευσης, της οικονομίας, της κοινωνιολογίας και της επικοινωνίας, και δημιουργείται μια νέα σύνθετη επιστήμη, η Διαχείριση Άγριας Πανίδας. Το ίδιο έτος, ο Λέοπολντ αναλαμβάνει καθηγητής Διαχείρισης Θηραμάτων στο τμήμα Αγροτικής Οικονομίας του Πανεπιστημίου του Ουισκόνσιν.
- Το 1936 συμβάλλει στην ίδρυση της Wildlife Society, της εταιρείας των ειδικών επιστημόνων στον τομέα της άγριας πανίδας των ΗΠΑ.
- Το 1939 ο Λέοπολντ γίνεται πρόεδρος σε ένα νέο τμήμα του Πανεπιστημίου του Ουισκόνσιν, το Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Πανίδας.
- Το 1948 ο Λέοπολντ πεθαίνει από καρδιακό επεισόδιο, βοηθώντας τους γείτονές του στο σβήσιμο χορτολιβαδικής πυρκαγιάς.

Ο Άλντο Λέοπολντ αποτελεί έναν από τους πρωτοπόρους στη διατήρηση της φύσης. Υπήρξε επιστήμονας, φιλόσοφος και χαρισματικός συγγραφέας. Υποστήριξε την ορθή χρήση των οικοσυστημάτων πριν γίνει πολιτικώς αποδεκτή. Έγραψε περισσότερα από 350 άρθρα επιστημονικού και πολιτικού περιεχομένου. Το 1960, το βιβλίο του "A Sandy County Almanac" επανεκδίδεται και γίνεται γνωστό στο ευρύ κοινό. Μετά το θάνατό του, τα πέντε παιδιά του ιδρύουν το Aldo Leopold Institute, ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό με σκοπό να διδάξει στους ανθρώπους την ορθή χρήση της φύσης. Αργότερα, δύο ακόμα σχετικά ινστιτούτα ιδρύονται στις ΗΠΑ.

Τα λόγια του Λέοπολντ, όπως αυτά στη συνέχεια, ας συνοδεύουν τις μελλοντικές γενεές.

«Συνειδητοποιούμε ότι η βιομηχανία, που είναι ο καλός υπηρέτης μας, μπορεί να μας κάνει φτωχούς αφέντες;» - Aldo Leopold

«Για μας, τη μειονότητα, η ευκαιρία να δούμε χήνες είναι σημαντικότερη από την τηλεόραση, και η ευκαιρία να βρούμε μια ανεμώνη είναι ένα δικαίωμα τόσο αναφαίρετο όσο και η ελεύθερη ομιλία.» - Aldo Leopold

«Έχω τρεις γιους και έχω έμφυτο τον πυρετό του κυνηγιού. Οι γιοι μου από μικρά παιδιά έπαιζαν με τους κράχτες και με ξύλινα τουφέκια... Εύχομαι να έχουν υγεία, μια καλή εκπαίδευση, και μια οικονομική επάρκεια. Αλλά, τι θα κάνουν εάν δεν υπάρχουν πλέον ελάφια στα βουνά, και ορτύκια στους κάμπους; Εάν δεν μπορούν να ακούσουν τη φωνή του σφυριχταριού στο βάλλο... όταν τα άστρα του πρωινού σβήνουν στην ανατολή;» - Aldo Leopold

«Εξέτασε κάθε ερώτηση ως προς το τι είναι ηθικά και αισθητικά σωστό, καθώς επίσης και τι είναι οικονομικά προσοδοφόρο. Ένα πράγμα είναι σωστό όταν διατηρεί την ακεραιότητα, τη σταθερότητα, και την ομορφιά της βιοκοινότητας. Σε διαφορετική περίπτωση είναι λανθασμένο.» - Aldo Leopold

«Όταν βλέπουμε το οικοσύστημα ως κοινότητα στην οποία ανήκουμε, τότε μπορούμε να το χρησιμοποιούμε με αγάπη και σεβασμό.» - Aldo Leopold

«Οι πράξεις της δημιουργίας είναι συνήθως διατηρημένες για τους θεούς και τους ποιητές, αλλά και ένας κοινός άνθρωπος μπορεί να παρακάμψει αυτόν τον περιορισμό εάν γνωρίζει τον τρόπο. Για να φυτέψει ένα πεύκο, παραδείγματος χάριν, δεν χρειάζεται να είναι ούτε θεός, ούτε ποιητής, μιας ανάγκης έχει χρεία, ενός καλού φτυαριού. Τότε, και ένας απλός χωρικός μπορεί να πει: Ας γίνει εκεί ένα δέντρο - και θα γίνει.

Εάν η πλάτη του είναι δυνατή και το φτυάρι του αιχμηρό, μπορούν τελικά να φυτευτούν δέκα χιλιάδες δέντρα. Και στο έβδομο έτος μπορεί να κλίνει επάνω στο φτυάρι του, και να κοιτάξει στα δέντρα του, και να δει ότι το έργο του ήταν καλό.» - Aldo Leopold

«Φαίνεται τελικά πως επιστρέφουμε πάντα στην ηθική, ως βάση της περιβαλλοντικής πολιτικής. Είναι δύσκολο να πείσεις έναν άνθρωπο, ακόμα και με την πίεση του νόμου ή των χρημάτων, να κάνει ένα πράγμα το οποίο δεν πηγάζει φυσικά από την προσωπική του αίσθηση.» - Aldo Leopold

